

MAISTO FOTOGRAFIJA

2021

Panevėžio darbo rinkos mokymo centras
VeriTage: Integruotas Europos kultūros
paveldas profesiniame mokyme

TURINYS

PRATIMO TEMOS PRISTATYMAS.....	2
PRATIMO VEIKLŲ PRISTATYMAS. Istorijų pasakojimas per vaizdus	3
PRATIMO EIGA	4
1 užduotis „Pasisemti įkvėpimo iš praeities“	4
2 užduotis „Vertinant dabartį“	6
ŠALTINIAI	8

PRATIMO TEMOS PRISTATYMAS

Šios užduoties idėja gimė iš prancūzų išradėjo ir fotografijos pradininko Josepha Nicéphore'o Niépce'o pirmosios maisto nuotraukos, kuri buvo padaryta 1832 m.: tai natiurmorto tipo fotografija, vaizduojanti stalą su dubeniu, keliais indais, taure ir duonos rieke.

Remiantis minėta idėja, šioje užduotyje daugiausia dėmesio skiriama maisto ir vaizduojamojo meno sąsajai: siūloma iširti

XVII ir XVIII a. meną kaip pagrindinį įkvėpimo šaltinį. Užduotis kviečia į kelionę po šiuolaikinį maisto fotografijos pasaulį sujungiant du daugeliui žmonių artimus fotografijos aspektus – kultūrą ir maistą.

Užduotyje išsamiai pristatoma vienas veiklos modelis ir aprašomas kitas, kurį mokytojai galės įgyvendinti vadovaudamiesi siūlomu modeliu.

Nuotrauka: [Joseph Nicéphore Niépce](#) 1832 m.

PRATIMO VEIKLŲ PRISTATYMAS.

Istorijų pasakojimas per vaizdus

Užduoties metu mokinių bus prašoma apmąstyti sąsajas, siejančias praeities kultūros ir meno paveldą su šiuolaikinės meninės raiškos formomis, ypač su fotografija. Galutinis užduoties rezultatas – mokinių atliktas fotografijos projektas, padėsiantis save išreikšti per mokykloje vykdomą veiklą. Užduotimi taip pat siekiame paskatinti mokinius dalyvauti profesinio mokymo plėtros centro „Cedefop Photo Award“ (www.cedefop.europa.eu) organizuojamame konkurse.

Užduoties atlikimą siūloma pradėti nuo XVI – XVII a. natūrmortų analizės bei šios meninės raiškos formos sugretinimo su praeities ir šiuolaikine maisto fotografija. Atlikdami užduotį, mokiniai atras netikėtų bendrumo elementų, schemų, citatų ir ryšių, kuriuos jie galės naudoti kaip įkvėpimo šaltinį įgyvendindami galutinį fotografijos projektą.

Pratimo tikslai:

Susipažinti su fotografijos istorija, XVI – XVII a. tapyba, šiuolaikine fotografija bei organizacijos „Cedefop“ Europos agentūros veikla.

Patobulinti daugiakalbystės, raštingumo, kultūrinio sąmoningumo ir raiškos bei skaitmenines kompetencijas.

Veiklas, aprašytas šiame pratime, siūlome integruoti į #HORECA mokomuosius dalykus.

PRATIMO EIGA

1 užduotis „Pasisemti įkvėpimo iš praeities“

Reikalingos priemonės: kompiuteris, interneto ryšys, užrašai, video kamera.

1 etapas

Trumpai supažindinkite mokinius su natiurmorto žanru XVI – XVII amžiaus Europoje ir pristatykite šio žanro ypatumus. Jei norite temą pažvelgti giliau, siūlome jums šį vaizdo įrašą: [Vaisiai ir vabzdžiai](#) (1711 m.). Ši nuoroda nukreips jus į vaizdo įrašą apie olandų dailininkę Rachel Ruysch. Įrašė pasakojama apie vieną iš jos darbų - „Vaisiai ir vabzdžiai“ (1711 m., aliejus ant medžio, 44 x 60 cm – Uffizi galerija, Florencija). Vaizdo įrašas trunka apie 4 minutes, jame yra daug idėjų, pateikiamos istorinės tapytojos gyvenimo aplinkybės, pasakojama apie jos didaktinį kelią. Vaizdo įrašas yra anglų kalba, tačiau galima naudotis titrais anglų k..

Tolimesniam darbui klasėje suskirstykite mokinius į mažas grupes. Paprašykite jų atlikus internetinę paiešką surasti kitų analizuoto žanro kūrinių pavyzdžių.

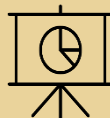
Pateikite trumpą įvadą ir pristatykite savo mokiniams specifines šiuolaikinės maisto fotografijos žanro ypatybes. Kaip šaltinį galite naudoti menininkų sąrašą, pateiktą skyriuje „Ištekliai“.

Pakvieskite mokinius palyginti pasirinktus paveikslus ir nuotraukas. Galite pasinaudoti skyriuje „Pavyzdžiai“ siūlomu vienu iš pavyzdžių.

Paprašykite savo mokinių atsakyti į šiuos klausimus:

- Kokie yra bendri XVI–XVII a. natiurmortų ir šiuolaikinės maisto fotografijos elementai?
- Kaip XVI–XVII a. natiurmortai įtakoja šiuolaikinę maisto fotografiją?
- Kokie yra svarbiausi skirtumai?
- Kokia buvo natiurmorto žanro sėkmės priežastis XVI–XVII a.?
- Kokia yra šiuolaikinės maisto fotografijos sėkmės priežastis?

Atsakius į klausimus, paprašykite savo mokinių pateikti trumpą rašytinę ataskaitą, kurioje būtų aprašyti jų įspūdžiai.

Veiklos rezultatas.

Natiurmorto tapybos žanro ir maisto fotografijos skirtumų ir panašumų aptarimas.

Šios užduoties metu mokiniai susipažins su natiurmorto žanru XVI – XVII amžiuje, taip pat patobulins šias [bendrasias kompetencijas](#):

Raštingumo kompetencija, tobulinant šiuos įgūdžius:

- atskirti ir naudoti įvairius šaltinius, ieškoti, rinkti ir apdoroti informaciją;
- bendrauti žodžiu ir raštu įvairiose situacijose ir stebėti bei pritaikyti savo bendravimą atsižvelgiant į situacijos reikalavimus;
- kritiškai mąstyti.

Daugiakalbystės kompetencija, tobulinant šiuos įgūdžius:

- suprasti sakomus pranešimus, skaityti, suprasti tekstus anglų kalba.

Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija, tobulinant šiuos įgūdžius:

- pritaikyti žinias apie vietines, nacionalines, regionines, Europos ir pasaulines kultūras ir išraiškas, įskaitant jų kalbas, paveldą ir tradicijas bei kultūros produktus, ir suprasti, kaip šios išraiškos gali paveikti viena kitą, taip pat asmens idėjas.

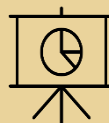
2 etapas

Supažindinkite mokinius su „Cedefop“, pakviesdami juos apsilankyti oficialioje įstaigos [svetainėje](#). Svetainė yra anglų kalba. Kai kuriuose skyriuose informacija galima ir kitomis kalbomis. Kaip įkvėpimo šaltinį galite pasiūlyti savo mokiniams apsilankymą apdovanojimų svetainėje [CedefopPhotoAward 2019](#).

Susipažinę su organizacijos veikla pasiūlykite savo mokiniams parengti fotografijos projektą, kuris atspindėtų jų veiklą klasėje. Vėliau gali būti surengtas šių fotografijos projektų konkursas. Pasiūlykite mokiniams įtraukti kitas mokyklos klases balsuoti už konkurse dalyvaujančias fotografijas.

Yra daugybė balsų rinkimo būdų: priklausomai nuo mokinių turimų įgūdžių ir gebėjimų: galite naudoti, „Google“ formą, „Kahoot“ ar kitą tinkamą formą.

Išrinkę daugiausiai balsų sulaukusias nuotraukas pasiūlykite jų autoriams dalyvauti „Cedefop“ kasmet skelbiamame nuotraukų konkurse.

Veiklos rezultatas.
Fotografijos projektas.

Šios užduoties metu mokiniai susipažins su „Cedefop“, patobulins savo fotografavimo įgūdžius, taip pat šias [bendrasias kompetencijas](#):

Raštingumo kompetencija, tobulinant šiuos įgūdžius:

- bendrauti žodžiu ir raštu įvairiose situacijose ir stebėti bei pritaikyti savo bendravimą atsižvelgiant į situacijos reikalavimus.

Daugiakalbystės kompetencija, tobulinant šiuos įgūdžius:

- suprasti sakomus pranešimus, skaityti, suprasti tekstus anglų kalba.

Skaitmeninė kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- naudoti skaitmenines technologijas, kad būtų palaikomas jų bendradarbiavimas su kitais, ir kūrybiškumą siekiant asmeninių, socialinių ar komercinių tikslų.

Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija, tobulinant šiuos įgūdžius:

- suprasti apie savo identitetą ir kultūrinį paveldą kultūrinės įvairovės pasaulyje ir tai, kaip menai ir kitos kultūrinės formos gali būti būdas apžvelgti ir formuoti pasaulį.

2 užduotis „Vertinant dabartį“

Užduoties metu paprašykite mokinių apmąstyti fotografiją kaip komunikacijos priemonę, galinčią patobulinti verslą. Siūlomas galutinis užduoties rezultatas – sukurti fotografijų knygą. Šis rezultatas galėtų būti įgyvendintas bendradarbiaujant su smulkia vietine įmone. Užduoties metu siūloma iš pradžių ištirti kai kuriuos garsių Europos lygio restoranų atvejus, iš kurių mokiniai galėtų pasisemti įkvėpimo.

Siūlomi šie veiklos žingsniai:

- Kartu su savo mokiniais apsilankykite šių restoranų svetainėse ir socialiniuose tinkluose. Pateiktas sąrašas yra pavyzdinis, jūs galite susikurti kitą, atsižvelgdami į savo asmeninę ar mokinių patirtį.
  - [Sture](#) (Švedija)
  - [Piazza Duomo](#) (Italija)
  - [Sweet roots](#) (Lietuva)
  - [Cocina Hermanos Torres](#) (Ispanija)
 Pastarojo restorano svetainėje taip pat galite rasti knygą „Didžiojamės Lietuva. Pasaka apie Saldžią šaknį“. Knygoje pasakojama apie šalies grožį per „Sweet Roots“ restorano gastrominę prizmę, ant stalo sugražinama keletas pamirštų, tačiau svarbių mūsų šalies bruožų: vietiniai ingredientai, stebuklingi skoniai, emocijos ir prisiminimai.
- Paprašykite savo mokinių išrinkti keletą vaizdų iš visų prieš tai išvardytų restoranų svetainių (arba socialinių tinklų) ir pakomentuoti savo pasirinkimą.
- Paraginkite mokinius atsakyti į šiuos klausimus:
  - Kokia yra vaizdų funkcija (svetainėje ir (arba) socialiniuose tinkluose)?
  - Kokią istoriją pasakoja vaizdai?
  - Ar vaizdai svetainėje (ar socialiniuose tinkluose) atspindi restoranų stilių? Jei taip, kaip?
- Su savo mokiniais pasirinkite vietinę mikro įmonę (barą, restoraną, valgyklą ...)
- Paprašykite savo mokinių išanalizuoti įmonės svetainę ir (arba) naudojamus socialinius tinklus.
- Paraginkite savo mokinius nustatyti galimus aspektus, kuriuos reikia tobulinti ir paprašykite parašyti trumpą atlikto vertinimo santrauką.
- Bendradarbiaudami su mokiniais, susisiekite su įmone ir pristatykite ataskaitą, pabrėždami verslo tobulinimo galimybes geriau panaudojant vaizdus internete ir socialiniuose tinkluose.
- Palydėkite mokinius į įmonę ir paraginkite juos fotografuoti aplinką, žmones ir viską, kas, jų manymu, gali būti naudinga pasakojant apie šią įmonę.
- Paraginkite mokinius išrinkti geriausias nuotraukas ir padėkite jiems sukurti nuotraukų knygą, kurią įteiksite įmonei kaip dovaną.

Pavyzdžiai

Kaip XVII a. naturmorto ir šiuolaikinio meno palyginimo pavyzdį, siūlome jums šiuos du paveikslus:

Rachel Ruysch

Julia Sent

Pirmąjį paveikslą nutapė Rachel Ruysch (1664–1750) – olandų menininkė, kuri specializavosi naturmortų tapyboje. Antrojo darbo autorė Julia Sent – Niujorke įsikūrusi šiuolaikinių naturmortų ir portretų fotografė.

Dar vienas pavyzdys – siūlome jums dvi nuotraukas, kurios padarytos projekto „Skinny Chef“, vykdyto Daruvaro ekonomikos ir turizmo mokykloje (Kroatija), metu. Šios nuotraukos 2019 m. „Cedefop Photo Award“ konkurse laimėjo antrąją vietą.

ŠALTINIAI

Pasisemti įkvėpimo iš praeities

1. Norėdami sužinoti daugiau apie Josephą Nicephore'ą Niepce'ą, galite pasinaudoti šia nuoroda:
<http://iphf.org/inductees/joseph-nicephore-niepce/>
2. Ši nuoroda nukreipia jus į vaizdo įrašą, kuriame pristatoma olandų tapytoja Rachel Ruysch ir jos darbas „Vaisiai ir vabzdžiai“ (1711 m., aliejus ant medžio, 44 x 60 cm – galerija Degli Uffizi, Florencija). Vaizdo įrašas trunka apie 4 minutes ir jame gausu idėjų, kadangi pasakojama tiek apie istorinį kontekstą, tiek apie tapytojos išsilavinimo kelią. Be to, jame išsamiai nagrinėjamas pats meno kūrinys: jo spalvos, elementai, paslėptos reikšmės.
<https://www.khanacademy.org/humanities/ap-art-history/early-europe-and-colonial-americas/reformation-counter-reformation/v/ruysch-flowers-insects>
3. „Cedefop“ (Profesinio mokymo plėtros centras) yra viena iš decentralizuotų ES agentūrų. Įkurtas 1975 m., o 1995 m. perkeltas į Graikiją, „Cedefop“ remia Europos profesinio švietimo ir mokymo (PPS) politikos plėtrą ir prisideda prie šios politikos įgyvendinimo.
<https://www.cedefop.europa.eu/en>
4. Ši nuoroda nukreipia jus į „Cedefop Photo Award 2019“ apdovanotų nuotraukų galeriją.
<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/photo-galleries/cedefopphotoaward-2019-winners>

5. Šiuolaikinių fotografų darbai:

- Julia Sent
<https://juliasentphotography.com/Artist.asp?ArtistID=21629&Akey=V9MPW2H6&ajx=1>
- James Ramson
<https://www.jamesransom.com/>
- Renée Kemps
<https://reneekemps.com/>
- Laura Edwards
<http://lauraedwards.net/food/>
- Oddur Thorisson
<https://www.instagram.com/oddthor/?hl=en>
- Kraut Kopf - fotografai Susann Probst ir Yannic Schon
https://www.instagram.com/kraut_kopf/
- Urban Koi
<https://urbankoi.com/avocado>
- Issy Croker
<https://www.issycroker.com/>
- Nicole Franzen
<http://www.nicolefranzen.com/food>
- David Loftus
<http://www.davidloftus.com/food>
- Louise Hagger
<https://www.louisehagger.co.uk/>
- Maja Danica Pecanic
<http://majadanica.com/gw4zguaq4qcjvb4h84k28n6nmliaqu>
- Chloé Crane-Leroux
<https://www.chloecraneleroux.com/restaurants>

